

Số: /BC-CN

Hà Nội, ngày tháng năm 2025

DỰ THẢO

BÁO CÁO

**Đánh giá thực trạng quan hệ xã hội có liên quan đến
Dự thảo Thông tư quy định về truy xuất nguồn gốc thực phẩm
thuộc phạm vi quản lý của Bộ Công Thương**

Thực hiện quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, Cục Công nghiệp - Bộ Công Thương đã tiến hành đánh giá thực trạng quan hệ xã hội có liên quan đến Dự thảo Thông tư quy định về truy xuất nguồn gốc thực phẩm thuộc phạm vi quản lý của Bộ Công Thương (sau đây gọi là Dự thảo Thông tư). Kết quả như sau:

I. BỐI CẢNH THỰC HIỆN ĐÁNH GIÁ

1. Bối cảnh trong nước và quốc tế liên quan đến các quan hệ xã hội

Trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế sâu rộng và sự phát triển của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, chuỗi cung ứng thực phẩm ngày càng trở nên phức tạp. Người tiêu dùng toàn cầu và trong nước đòi hỏi ngày càng cao về tính minh bạch và an toàn của sản phẩm. Tại Việt Nam, an toàn thực phẩm hiện đang là vấn đề bức bối của toàn xã hội. Thực trạng hàng giả, hàng nhái, hàng không rõ nguồn gốc xuất xứ, đặc biệt trong ngành thực phẩm, vẫn diễn biến phức tạp, gây thiệt hại kinh tế cho doanh nghiệp chân chính và đe dọa trực tiếp đến sức khỏe cộng đồng.

2. Các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách của Nhà nước liên quan đến quan hệ xã hội

Đảng và Nhà nước đã ban hành nhiều chủ trương, chính sách quan trọng, định hướng cho việc tăng cường quản lý an toàn thực phẩm và đẩy mạnh chuyển đổi số, cụ thể:

- Chỉ thị số 17-CT/TW ngày 21 tháng 10 năm 2022 của Ban Bí thư nhấn mạnh nhiệm vụ trọng tâm là phải “bảo đảm truy xuất rõ nguồn gốc”.

- Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22 tháng 12 năm 2024 của Bộ Chính trị đặt ra yêu cầu “khẩn trương, quyết liệt hoàn thiện thể chế” và “đẩy mạnh ứng dụng và phát triển công nghệ số”.

- Nghị quyết số 41-NQ/TW ngày 10 tháng 10 năm 2023 của Bộ Chính trị yêu cầu “hoàn thiện hệ thống pháp luật, xóa bỏ các rào cản” và chuyển đổi nền hành chính sang phục vụ người dân, doanh nghiệp.

II. THỰC TRẠNG QUAN HỆ XÃ HỘI

1. Quan hệ xã hội chưa có pháp luật điều chỉnh liên quan đến dự thảo

Quan hệ xã hội chính mà Dự thảo Thông tư hướng tới điều chỉnh là việc quản lý, chia sẻ và xác thực thông tin về vòng đời sản phẩm thực phẩm trong chuỗi cung ứng bằng công nghệ số một cách thống nhất, bắt buộc.

Hiện nay, quan hệ này chưa được pháp luật điều chỉnh một cách đầy đủ và hiệu quả. Mặc dù, các luật chuyên ngành như Luật Chất lượng sản phẩm, hàng hóa đã có quy định mang tính nguyên tắc về TXNG, nhưng còn thiếu một văn bản dưới luật quy định chi tiết về: (1) Một hệ thống TXNG điện tử tập trung và bắt buộc cho ngành hàng thực phẩm do Bộ Công Thương quản lý; (2) Các tiêu chuẩn kỹ thuật, cấu trúc dữ liệu dùng chung để đảm bảo tính liên thông giữa các doanh nghiệp và giữa doanh nghiệp với cơ quan quản lý; (3) Cơ chế phối hợp, chia sẻ dữ liệu giữa các cơ quan quản lý nhà nước (Công Thương, Y tế, Nông nghiệp và Môi trường) trên nền tảng số.

Nguyên nhân của việc này một phần là do các quy định hiện hành được xây dựng trong bối cảnh công nghệ chưa phát triển, chưa hoàn toàn dữ liệu được sự phức tạp của chuỗi cung ứng hiện đại và vai trò của dữ liệu lớn trong quản lý.

2. Lý do cần có quy định của pháp luật để điều chỉnh quan hệ xã hội

- Nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước, chuyển từ quản lý bị động sang chủ động, phòng ngừa dựa trên phân tích dữ liệu thời gian thực, giúp ngăn chặn nguy cơ mất an toàn thực phẩm từ sớm, từ xa.

- Bảo vệ sức khỏe và quyền lợi người tiêu dùng, cung cấp công cụ minh bạch để người tiêu dùng tự kiểm tra, xác thực thông tin sản phẩm, tạo kênh phản ánh hiệu quả để tham gia giám sát thị trường.

- Thúc đẩy môi trường kinh doanh lành mạnh, tạo sân chơi bình đẳng, bảo vệ các doanh nghiệp làm ăn chân chính khỏi sự cạnh tranh không lành mạnh của hàng giả, hàng kém chất lượng, nâng cao năng lực cạnh tranh của hàng hóa Việt Nam.

- Thúc đẩy chuyển đổi số, tạo hành lang pháp lý bắt buộc để các doanh nghiệp trong ngành thực phẩm phải đầu tư, ứng dụng công nghệ, góp phần vào công cuộc chuyển đổi số quốc gia.

3. Thẩm quyền ban hành các quy định của pháp luật để điều chỉnh quan hệ xã hội

- Điều 18 Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2025 quy định Bộ trưởng có thẩm quyền ban hành Thông tư để “quy định biện pháp thực hiện chức năng quản lý nhà nước của mình”.

- Nghị định số 40/2025/NĐ-CP quy định chức năng quản lý nhà nước của Bộ Công Thương đối với lĩnh vực an toàn thực phẩm, chất lượng sản phẩm, hàng hóa.

- Khoản 2 Điều 6d Luật Chất lượng sản phẩm, hàng hóa (sửa đổi) giao Bộ, cơ quan ngang Bộ xác định các sản phẩm có rủi ro cao phải áp dụng TXNG bắt buộc.

III. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

Từ những phân tích trên, Cục Công nghiệp - Bộ Công Thương kiến nghị ban hành Thông tư quy định về truy xuất nguồn gốc thực phẩm thuộc phạm vi quản lý của Bộ Công Thương để thiết lập một hành lang pháp lý thống nhất, đồng bộ và hiệu lực, đáp ứng yêu cầu cấp bách của thực tiễn quản lý và phù hợp với chủ trương của Đảng, pháp luật của Nhà nước./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- TTr. Trương Thanh Hoài (để b/c);
- Thành viên Tổ soạn thảo;
- Lưu: VT, TDTP, TST (anhle).

CỤC TRƯỞNG

Trần Việt Hòa

Phụ lục

(Kèm theo Báo cáo số:...../BC-CN ngày..... tháng..... năm 2025
của Cục Công nghiệp)

1. Chủ trương, đường lối của Đảng có liên quan đến dự thảo

CHỦ TRƯỞNG, ĐƯỜNG LỐI CỦA ĐẢNG	QUY ĐỊNH CỦA DỰ THẢO	ĐÁNH GIÁ (Đã thể chế đầy đủ hoặc một phần)
Chỉ thị số 17-CT/TW: “bảo đảm truy xuất rõ nguồn gốc”.	Toàn bộ Dự thảo Thông tư thiết lập hệ thống TXNG điện tử, bắt buộc từ Điều 4 đến Điều 15.	Đã thể chế đầy đủ.
Nghị quyết số 57-NQ/TW: “hoàn thiện thể chế”, “đẩy mạnh ứng dụng và phát triển công nghệ số”, xây dựng nền tảng số, cơ sở dữ liệu lớn.	Chương III (Điều 13, 14, 15) quy định về việc xây dựng Hệ thống TXNG thực phẩm của Bộ Công Thương, cơ sở dữ liệu và nguyên tắc kết nối, chia sẻ dữ liệu.	Đã thể chế đầy đủ.
Nghị quyết số 41-NQ/TW: “hoàn thiện hệ thống pháp luật”, chuyển sang nền hành chính “phục vụ và kiến tạo phát triển, lấy người dân, doanh nghiệp là trung tâm”.	Điều 10 trao quyền giám sát cho người tiêu dùng qua ứng dụng di động. Toàn bộ hệ thống tạo môi trường kinh doanh minh bạch, bảo vệ doanh nghiệp chân chính.	Đã thể chế đầy đủ.

2. Văn bản quy phạm pháp luật có liên quan đến dự thảo

QUY ĐỊNH CỦA DỰ THẢO VĂN BẢN	QUY ĐỊNH CỦA PHÁP LUẬT HIỆN HÀNH CÓ LIÊN QUAN	ĐÁNH GIÁ (Tính hợp hiến, tính hợp pháp, tính thống nhất)
Điều 4: Quy định bắt buộc TXNG bằng mã điện tử đối với thực phẩm thuộc quản lý của Bộ Công Thương.	Khoản 2 Điều 6d Luật Quản lý chất lượng sản phẩm, hàng hóa giao Bộ, cơ quan ngang Bộ xác định sản phẩm rủi ro cao phải TXNG bắt buộc.	Phù hợp, thống nhất. Dự thảo chi tiết hóa quy định của Luật.
Điều 5, 7: Quy định thủ tục đăng ký định danh và cập nhật thông tin trên Cổng thông tin điện tử.	Điều 18 Luật Ban hành VBQPPL 2025 cho phép Bộ trưởng ban hành thông tư quy định biện pháp thực hiện chức năng quản lý nhà nước.	Phù hợp, thống nhất. Đây là biện pháp quản lý nhà nước cần thiết.
Điều 13, 14, 15: Xây dựng Hệ thống TXNG, cơ sở dữ liệu, đảm bảo kết nối, chia sẻ.	Điều 6 Luật Chất lượng sản phẩm, hàng hóa (sửa đổi) thúc đẩy ứng dụng công nghệ trong quản lý chất lượng. Khoản 6 Điều 48 giao Chính phủ quy định cơ chế chia sẻ dữ liệu.	Phù hợp, thống nhất. Dự thảo cụ thể hóa chủ trương và quy định của Luật về ứng dụng công nghệ và chia sẻ dữ liệu.